

Talousarvio vuodelle 2026 ja taloussuunnitelma vuosille 2026 -2029

Kaupunginhallitus 20.10.2025 § 264

Valmistelija

Talousjohtaja Heli Lähteenmäki

Kaupunginjohtajan ehdotus talousarvioksi 2026 ja taloussuunnitelmaksi 2026-2029 on valmistunut. Kaupunginhallitus käsittelee sitä 20.10. sekä 3.11.2025 ja kaupunginvaltuusto 10.11.2025.

Liite 1, KH 20.10.2025

Kaupunginhallitus antoi 9.6.2025 toimitelille vuoden 2026 talousarvion laadintaa varten valmisteluohjeet eli toimialoille annetun ohjeellisen toimintakateluvun. Kokonaisraamin toimintakate ylitetään 0,45 miljoonaa euroa ohjeluvuissa olleen teknisen virheen vuoksi. Lautakuntien esitykset poikkesivat tämän lisäksi raamista vain 0,2 miljoonaa euroa.

Yleinen talouskehitys Suomessa on ollut jo usean vuoden hyvin vaimeaa. Se näkyy kuntataloudessa, joka on kiristynyt vuodesta 2024 lähtien. Talouden tilannekuva suunnitelmavuosien osalta on pysynyt ennallaan; talous kiristyy entisestään suunnitelmakaudella.

Jo vuosi sitten todettiin, että vuonna 2025 Naantalin talous on vielä tasapainossa, mutta vuonna 2026 talous painuu usealla mittarilla epätasapainoon. Vuosi 2026 painuu reilusti miinusmerkkiseksi, ja ilman nopeasti alkavaa talouden piristymistä pysyy miinusmerkkisenä koko suunnitelmakauden jos jatketaan kuten ennenkin. Suunnitelmakaudella tullaan siten tarvitsemaan sopeutustoimia talouden epätasapainon oikaisemiseksi.

Verotulokehityksen ennustetaan olevan suunnitelmakaudella vaimeaa, ja kustannukset kasvavat tulopuolen kasvua nopeammin. Lisäksi mittava investointiohjelma lisää poistoja, lainamäärää sekä korkokuluja suunnitelmakauden aikana. Tästä syntyy Naantalin talouden epätasapaino. Lähtötilanne haastaviin aikoihin on kuitenkin hyvä, ja voimme rauhassa suunnitella tulevia toimenpiteitä talouden tasapainottamiseksi.

Vuosi 2026 on arvioiva vuosi, jolloin tarkistetaan meno- ja tulopohja ja valmistellaan sopeutusohjelmaa vuosille 2027-2029. Nyt suunnitelmissa olevissa luvuissa on lähdetty siitä, että menosopeutusta tehdään vuosina 2027-2028 yhteensä kahdella miljoonalla eurolla ja vuonna 2029 0,4 %-yksikön kunnallisveron korotus. Menojen normaali 3 %:n kasvu on huomioitu laskennassa. Sopeutuksen määrä, aikataulu ja tapa tarkentuvat valmistelun edetessä.

Epävarmuustekijöistä suurimpia suunnitelmakaudella ovat valtionosuusuudistus, jonka tällä tietoa pitäisi tulla voimaan 1.1.2027, sekä Varhan pidemmän ajan palveluverkkosuunnitelman lopputulema sekä sen perusteella erilliseen yhtiöön siirrettävien kiinteistöjen talousvaikutukset vuodesta 2027 eteenpäin. Kummankaan sisältö ja vaikutukset Naantalin talouteen eivät ole vielä tiedossa. Suunnitelmakaudelle sisältyy jälleen merkittäviä epävarmuustekijöitä.

Vuosi 2026 tulee olemaan myös investointien huippuvuosi 25,2 miljoonan euron investoinneilla. Vuosikate jää 8,5 miljoonaan euroon, joten lainaa joudutaan investointimenojen katteeksi ottamaan 16,0 miljoonaa euroa. Se on yhdelle vuodelle suuri lisäys. Yhden tällaisen vuoden Naantalin talous kestää, mutta sen jälkeen suunnan tulee kääntyä. Jotta velkaantuminen pysyy hallinnassa, tulee tulo-rahoituksen eli vuosikatteen nousta 10-12 miljoonan euron tasolle sekä investointitahdin rauhoittua lähemmäs vuosikatteen tasoa suunnitelmakaudella. Strateginen tavoite kattaa investoinnit 60 %:sti tulo-rahoituksella ei täyty 2026, 2027 eikä aikajaksolla 2026-2028. Sen sijaan näillä luvuilla tavoite toteutuu jälleen kolmen vuoden aikajaksolla 2027-2029.

Kuten hyvinvointialueuudistuksen jälkeen on todettu, kuntien nykyinen talouden kokoluokka kestää aiempaa huonommin riskejä ja yllätyksiä.

Talousarvioon ja taloussuunnitelmaan kuuluvat myös liiteosassa olevat ehdotukset henkilöstösuunnitelmaksi, talousarvion täytäntöönpano-ohjeiksi, ja maksupolitiikan sekä rahoitus- ja sijoitustoiminnan perusteiksi.

Esittelijä	Kaupunginjohtaja
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus aloittaa vuoden 2026 talousarvion sekä 2026-2029 taloussuunnitelman käsittelyn.
Kokouskäsittely	Merkittiin, että talousjohtaja Heli Lähteenmäki, kehitysjohtaja Rikumatti Levomäki, sivistysjohtaja Kimmo Kuusimäki, tekninen johtaja Reima Ojala, henkilöstöpäällikkö Irmeli Niittymäki ja henkilökunnan edustaja Juha Ovaska olivat läsnä kokouksessa asian käsittelyn ja päätöksenteon ajan. Merkittiin, että valtuutettu Erika Tavio saapui kokoukseen klo 13.52. Merkittiin, että valtuutettu Harri Palomäki saapui kokoukseen klo 14.07.
Päätös	Kaupunginhallitus käsitteli alustavasti talousarvion 2026 ja taloussuunnitelman 2026–2029.

Kaupunginhallitus 03.11.2025 § 283

Kaupunginjohtajan alkuperäinen ehdotus talousarvioksi 2026 sekä toiminta- ja taloussuunnitelmaksi 2026-2029 on liitteenä.

Liite 1, KH 3.11.2025

Kaupunginhallituksen 1. talousarviokäsittelyssä havaitut kirjoitus- ja tekniset virheet korjataan valtuustolle laadittavaan talousarviokirjaan, eikä niitä erikseen esitellä.

Kooste kaupunginhallituksen ensimmäisellä käsittelykierroksella esittämistä selvityspyynnöistä ja niihin laadituista vastauksista on oheismateriaalina. Yhteenveto hallituksen ensimmäisen kokouksen huomioista, "rasteista" ja selvityspyynnöistä oheistetaan.

Oheismateriaali:

- Selvityspyynnöt ja niihin laaditut vastaukset
- Luettelo 20.10.2025 kokouksen "selvityspyynnöistä", huomioista ym.

Esittelijä

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus jatkaa vuoden 2026 talousarvion ja taloussuunnitelman 2026-2029 käsittelyä. Kaupunginhallitus esittää, että kaupunginvaltuusto hyväksyy Naantalin kaupungin talousarvion vuodelle 2026 ja taloussuunnitelman vuosille 2026-2029. Kaupunginhallitus nimeää tulosalueitten vastuuhenkilöksi vuoden 2026 talousarviossa esitetyt viranhaltijat.

Kokouskäsittely

Merkittiin, että henkilöstön edustaja Juha Ovaska oli läsnä kokouksessa asian käsittelyn ajan.

Merkittiin, että talousjohtaja Heli Lähteenmäki oli läsnä asiantuntijana tämän asian käsittelyn ajan.

Merkittiin, että hallituksen jäsen Tommy Björkskog saapui kokoukseen tämän asian käsittelyn aikana.

Merkittiin, että hallituksen jäsen Leena Haanpää saapui tämän asian käsittelyn aikana.

Esteellisyydet:

Merkittiin, että jäsen Jan Lindström, jäsen Markku Tuuna ja kaupunginvaltuuston puheenjohtaja Hanna Gustafsson poistuivat kokouksesta yhteisöjääveinä toteuttamisosan kohdan "3.1. Konserni" käsittelyn ajaksi.

Esteellisyyden perusteena Lindströmin osalta oli Naantalin Energia Oy:n hallituksen puheenjohtajuus, Tuunan osalta Naantalin Satama Oy:n hallituksen puheenjohtajuus ja Gustafssonin osalta Naantalin Matkailu Oy:n hallituksen varapuheenjohtajuus.

Merkittiin, että jäsen Jan Lindström ja jäsen Markku Tuuna poistuivat kokouksesta yhteisöjääveinä talousarviokohdan "Konsernin tytäryhtiöt" käsittelyn ajaksi. Esteellisyyden perusteena Lindströmin osalta oli Naantalin Energia Oy:n hallituksen puheenjohtajuus ja Tuunan osalta Naantalin Satama Oy:n hallituksen puheenjohtajuus.

Merkittiin, että jäsen Jan Lindström, jäsen Tommy Björkskog ja varapuheenjohtaja Kimmo Aho ja poistuivat yhteisöjääveinä käsiteltäessä talousarvion kohtaa "Avustukset/ Naantalin Musiikkijuhlat".

Esteellisyyden perusteina oli Lindströmin osalta Musiikkijuhlasäätiön hallituksen puheenjohtajuus, Ahon osalta Musiikkijuhlasäätiön hallituksen varapuheenjohtajuus ja Björkskogin osalta Naantalin Musiikkijuhlasäätiön hallituksen jäsenyys.

Merkittiin että jäsen Markku Tuuna poistui yhteisöjäävinä käsiteltäessä talousarvion kohtaa "Avustukset/ Hyvinvointilautakunnan avustukset". Markku Tuunan esteellisyyden perusteena oli hallituksen jäsenyys Naantalin Seniorit ry:ssä.

Kaupunginjohtajan kokouksessa tekemät muutosehdotukset:

Kaupunginjohtaja ei tehnyt kokouksessa muutoksia talousarvioesitykseen.

Kaupunginhallituksen muutosesitykset:

Neuvottelutauon jälkeen kaupunginhallitus teki yksimielisesti talousarvioon seuraavat muutokset:

Käyttötalousosa:

Konsernipalvelut/ Omaisuuden luovutus

Omaisuuden luovutukseen lisättiin tuloihin 300 000€.
(Myytävien kiinteistöjen myyntitulo)

Kehittämispalvelut/ Työllisyyspalvelut

Poistettiin yrityskehittäjän toimi vuodelta 2026 (säästö 55 000€).

Sivistyspalvelut/Varhaiskasvatuksen tuki

Kotihoidon kuntalisän palauttaminen (lisäys 195 000€)

Sivistyspalvelut/ Kulttuuripalvelut

Kirjastoapulaisen tointa ei perusteta (säästö 32 000€)

Sivistyspalvelut/Liikuntapalvelut

Yhdistysavustuksiin lisätään 50 000€ (Aurinkosäätien uima-altaan käyttö, kh-merkintä)

Tekniset palvelut/ Ympäristön suojele

Saaristomerirahan lisäys 100 000€, kh-merkintä

"Saaristomeren suojeleluun käytetään 100 000 euroa.

Raha on tarkoitettu konkreettiseen Saaristomeren rehevöitymistä vähentävään toimintaan, joka perustuu tieteeeseen ja jo vaikuttaviksi todettuihin oppeihin kuten Saaristomeriohjelmaan. Saaristomeriohjelmassa korostuu ravinteiden sitominen maaperään esimerkiksi uudistavalla maanviljelyllä tai kosteikkorakentamisella.

Vaikuttavuuden lisäämiseksi mahdolliset pidemmän aikavälin hanke tai hankkeet olisi hyvä selvittää yhteistyössä muiden ympäristökuntien ja V-S ELY tai V-S Liiton kanssa".

Investoinnit

Maa- ja vesialueet, erittelemätön

Varataan maa-alueiden ostoon 100 000 €/vuosi talousarvion ja koko suunnittelukauden ajan (säästö 500 000€/vuosi)

Mopo- ja pyöräilytallin perustaminen

Mopo- ja pyöräilytalliin kh-merkintä (summa ennallaan).

Rantaruonankadun parantaminen

Rantaruonankadun saneeraus poistetaan (säästö 300 000€).

Saariston ranta-alueiden kehittäminen

Myöhäistetään vuoteen 2027 (siirto 50 000€)

Kirkkopuiston saneeraus

Kirkkopuiston saneeraus poistetaan kokonaan (säästö yhteensä 600 000€)

Kuparivuoren urheilukentän pintarakenteiden saneeraus

Kuparivuoren urheilukentän pintarakenteiden saneeraukseen varataan vuosille 2026-2030 yhteensä 1 450 000€. Vuosi 2028; 450 000€, vuosi 2029; 450 000€, (suunnittelukauden ulkopuolelle vuosi 2030; 550 000€.)

Lähiliikuntapaikat

Velkuan koulun lähiliikuntapaikan määrärahan (120 000€) vähentäminen 80 000 euroon (säästö 40 000€).

Karvetin liikunta-alue

Karvetin kentän pysäköintialueen parantaminen vuonna 2027; 400 000€, kh-merkintä

Karvetin jalkapallonurmen uusiminen; 50 000€ selvitys- ja suunnittelurahaa vuodelle 2027 (Toteutusaikataulu päätetään suunnitelman valmistuttua.)

Viluluodonojan kunnostaminen

Viluluodonojan kunnostaminen (80 000€) poistetaan (säästö 80 000€)

Nimeämätön uusi alue

Varataan 20 000€/vuosi aikaisemman 80 000€/vuosi sijaan (säästö 60 000€/vuosi). Määräraha jakautuu kolmeen osaan (katu, vesi ja jätevesi sekä hulevesi)

Luolalan alueen täydennysrakentaminen

Lisätään kh-merkintä

Pöytäkirjamerkinnät:

Henkilöstösuunnitelma

Kaupunginhallitus lisäsi yksimielisesti pöytäkirjamerkinnän: ”Jatkossa kaupunginhallitukselta pyydetään täyttölupa kaikkiin vakinaisesti täytettäviin virkoihin ja toimiin”. Määräys lisätään myös talousarvion täytäntöönpanomääräyksiin.

Yhteenveto

Talousarvioehdotuksen tehtiin seuraavat euromääräiset muutokset

Käyttötalous:

Tulosalue/muutosperuste	€
Tulot:	
Omaisuuuden luovutus	-300 000
Tulojen lisäys	-300 000
Menot:	
Elinkeinopalvelut	-55 000
Varhaiskasvatus	+195 000
Kulttuuripalvelut	-32 000
Liikuntapalvelut	+ 50 000
Ympäristönsuojelu	+100 000
Menojen lisäykset yht	-258 000
Netto	+42 000

Investoinnit (muutokset):

Investointikohde	2026	2027	2028	2029
Maa-alueiden osto (menon vähennys)	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000
Rantaruonankadun poisto		-300 000		
Saariston ranta-alueiden kehittäminen	-50 000	+ 50 000		
Kirkkopuiston saneeraus		-300 000	-300 000	
Kuparivuoren urheilukenttä			+450 000	+450 000
Lähiliikuntapaikat	-40 000			
Karvetin liikunta-alue		+ 50 000		
Viluluodonojan kunnostus	-80 000			
Nimeämätön uusi alue	-60 000	-60 000	-60 000	-60 000
Nettomuutos	- 730 000	-1 060 000	-410 000	-110 000

Päätös

Kaupunginjohtajan ehdotus hyväksyttiin edellä todetuin muutoksin.

Kaupunginvaltuusto 10.11.2025 § 72
608/02.02.00/2025

Kaupunginhallituksen ehdotus talousarvioksi 2026 sekä toiminta - ja taloussuunnitelmaksi 2026-2029 on liitteenä.

Liite 1, KV 10.11.2025

Ratkaisuvalta

Kuntalaki § 14

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto hyväksyy Naantalin kaupungin talousarvion vuodelle 2026 ja taloussuunnitelman vuosille 2026- 2029.Naantalin kaupungin vuoden 2026 talousarvio ja taloussuunnitelma 2026 - 2029 liitetään pöytäkirjaan.

Kokouskäsittely

Merkittiin, että talousjohtaja Heli Lähteenmäki, kehitysjohtaja Riku Levomäki, tekninen johtaja Reima Ojala, sivistysjohtaja Kimmo Kuusimäki ja henkilöstöpäällikkö Irmeli Niittymäki olivat läsnä asiantuntijoina tämän asian käsittelyn ajan.

Valtuuston puheenjohtaja Hanna Gustafsson esitti talousarvion käsittelyjärjestyksestä seuraavaa:

"Ensiksi käydään yleiskeskustelu, joka aloitetaan kaupunginjohtajan, talousjohtajan ja kaupunginhallituksen puheenjohtajan, puheenvuoroilla ja sen jälkeen halukkaiden

valtuustoryhmien puheenvuoroilla ryhmien suuruusjärjestyksessä.

Muutosehdotukset talousarvioon 2026 ja myös suunnitelmavuosille on tehtävä yleiskeskustelun aikana. Ehdotukset käsitellään ja mahdolliset äänestykset suoritetaan talousarvion ja taloussuunnitelman käsittelyn asianomaisessa kohdassa. Muutosehdotukset ja toimenpidealoitteet on tehtävä kirjallisesti.

Talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotus käsitellään seuraavassa järjestyksessä:

- toteuttamisosa
- rahoitusosa
- käyttötalousosa
- investointiosa
- liitteet
- henkilöstösuunnitelma
- tuloslaskelma ja rahoituslaskelma
- talousarvion täytäntöönpanomääräykset
- maksupolitiikka
- rahoitus- ja sijoitustoiminnan perusteet ja mittarit”

Edelleen puheenjohtaja totesi äänestysjärjestyksestä seuraavaa:

”Hallintosäännön mukaan:

Jos asia koskee määrärahan myöntämistä, asetetaan ensin äänestettäväksi määrältään suurimman ehdotuksen hyväksyminen tai hylkääminen ja näin jatketaan ehdotusten suuruuden mukaisessa järjestyksessä, kunnes jokin ehdotus hyväksytään, minkä jälkeen pienemmistä ehdotuksista ei enää äänestetä.

Investointiosassa ja henkilöstösuunnitelmassa talousarviovuodelle 2026 kohdistuva määräraha tai vakanssia koskeva muutosehdotus käsitellään ensiksi ja ko. asiaan mahdollisesti liittyvät muutosehdotukset suunnitelmavuosille käsitellään sen jälkeen erikseen.”

Puheenjohtajan ehdotus hyväksyttiin.

Yleiskeskustelun aikana, kaupunginjohtaja Laura Leppäsen, talousjohtaja Heli Lähteenmäen ja kaupunginhallituksen puheenjohtaja Toni Forsblomin puheenvuorojen jälkeen valtuustoryhmien puheenvuoron käyttivät valtuutetut Tero Tavio, Annika Rintamäki, Reetta Tanila-Järvinen, Leena Haanpää, Erika Tavio, Harri Palomäki sekä Tommy Björkskog.

Kokouksen aikana vuoden 2026 talousarvioon tehtiin seuraava muutosesitys

Käyttötalousosa

Hyvinvointilautakunta/kulttuuripalvelut (s 141)

Valtuutettu Harri Palomäki esitti Henry Palomäen kannattamana, että Hyvinvointilautakunnan/ kulttuuripalvelujen käyttötalouden talousarvioon lisätään 31 500 euron määräraha kulttuuripalveluihin kirjastoapulaisen palkkaamiseen.

(Esityksen perustelut: Kirjastoapulaishalla on selvä tarve, sillä kirjastoapulaisen palkkaaminen vapauttaa kirjastoammattilaisten työpanosta heidän perustehtäväänsä eli aineistojen ylläpitoon, kirjavinkkauksiin ja muuhun asiakaspalvelutyöhön. Kirjastoapulaisen palkkaamisella turvataan myös Velkuan lähikirjaston palvelujen jatkuvuus.)

Äänestys:

Kokouksessa suoritettiin seuraava äänestys:

Valtuutettu Palomäen esitys 31 500 euron lisäyksestä kirjastoapulaisen palkkaamiseen talousarvion käyttötaloussosaan tulosalueelle kulttuuripalvelut

Valtuustosalin äänestys- ja kokousjärjestelmällä suoritettussa äänestyksessä kaupunginhallituksen ehdotuksen puolesta annettiin 41 ääntä ja valtuutettu Harri Palomäen esityksen puolesta kaksi ääntä (Harri Palomäki ja Henry Palomäki). Puheenjohtaja totesi äänestyksen perusteella kaupunginvaltuuston päättäneen hyväksyä kaupunginhallituksen ehdotuksen.

Äänestysraportti on liitteenä.

Liite 2, KV 10.11.2025

Kaupunginvaltuusto

Kaupunginvaltuusto hyväksyi Naantalin kaupungin talousarvion vuodelle 2026 ja taloussuunnitelman vuosille 2026- 2029. Naantalin kaupungin vuoden 2026 talousarvio ja taloussuunnitelma 2026 - 2029 liitetään pöytäkirjaan liitteeksi 1 ja se säilytetään sähköisessä säilytysjärjestelmässä.